

SVJETSKI DAN HRANE

Svjetski dan hrane (engl. *World Food Day, WFO*) se obilježava 16. listopada. Organizacija za prehranu i poljoprivredu (eng. *Food and Agriculture Organization, FAO*) je organizacija Ujedinjenih naroda (eng. *United Nations, UN*) koja je utemeljena 16. listopada 1945. godine u Quebecu, kao organizacija koja poboljšava standarde prehrane i teži unaprjeđenju poljoprivrede i seoskih zajednica (sjedište organizacije se 1951. godine preselilo u Rim). Ideja za obilježavanjem ovog dana pokrenuta je u studenom 1979. godine tijekom 20-te konferencije Organizacije za prehranu i poljoprivredu pri čemu je ključnu ulogu imao Pal Romány, tadašnji mađarski ministar hrane i poljoprivrede. Od 1982. godine Svjetski dan hrane obilježava se 16. listopada s primarnim ciljem smanjenja i naposljetku uklanjanja gladi u svijetu.

Klimatske promjene utječu na siromašno stanovništvo u ruralnim područjima, njihove poljoprivredne prinose i produktivnost, pridonoseći povećanju štetnika i bolesti te mijenjajući sastav hranjivih tvari u usjevima. Uz klimu, sukobe i svakodnevno povećanje populacije, problem gladi sve je izraženiji. Baš zbog toga, Ujedinjeni narodi su odlučili obilježavati Svjetski dan hrane svake godine kako bi ukazali na ovaj problem.

Na ovaj dan želi se skrenuti pažnja na brigu o sigurnosti i dostupnosti hrane te održivo upravljanje prirodnim resursima. Glavni cilj obilježavanja ovoga dana je da se pojača svijest o problemu nedostatka hrane u svijetu te solidarnost zemalja u borbi protiv gladi, pothranjenosti i siromaštva. Sve aktivnosti su usmjerene na postizanje cilja da nestane gladi do 2030. godine. Svjetski dan hrane je pokret posvećen borbi protiv gladi u svijetu, koji

promovira svijest i djelovanje širom svijeta za one koji pate od gladi i potrebu za osiguravanjem sigurne, zdravstveno ispravne hrane za sve. Hrana je osnovno i temeljno ljudsko pravo, ali u svijetu ipak 820 milijuna ljudi pati od kronične nehranjenosti. Skoro pet milijuna djece mlađe od pet godina umire zbog nehranjenosti svakog dana.

Iako se proizvodi više nego dovoljno hrane, prehrambeni sustavi diljem svijeta su neujednačeni. U razvijenim zemljama se hrana baca i stopa pretilosti stanovništva raste svakodnevno, dok se u nerazvijenim i zemljama u razvoju suočavamo s gladi i pothranjenosti.

U 2021. godini oko 193 milijuna ljudi je iskusilo nestašicu hrane, zahtijevajući humanitarnu pomoć za preživljavanje, dok se više od pola milijuna suočilo s katastrofalnim uvjetima, što znači gladovanje i smrt. Gotovo 40 % svjetske populacije (3,1 milijarda ljudi) si ne može priuštiti zdravu prehranu. Dramatično povećanje cijena hrane (uključujući pšenicu, ječam, uljanu repicu i suncokretovo ulje) i gnojiva gura zemlje koje su već bile ranjive u krizu.

Svjetski dan hrane obilježava se ove godine s brojnim globalnim izazovima, uključujući pandemiju, sukobe, klimatske promjene, rastuće cijene i međunarodne napetosti. Sve to utječe na globalnu sigurnost hrane.

Utvrđena je obveza da se riješi sve veća potražnja za hranom kao posljedica povećanja svjetske populacije, ekonomskog napretka u novonastalim državama kao i nadmetanja u sektoru bioenergije, jer je opskrba hranom pogođena klimatskim promjenama i smanjenjem zaliha hrane.

S razvojem globalizacije dolazi do još veće razlike između bogatih i siromašnih država, a samim time se povećava i broj gladnih. Ujedinjeni narodi smatraju da se odgovornim ponašanjem prema proizvodnji hrane, prvenstveno poljoprivredi, može riješiti problem gladi, da svatko ima dovoljno za vlastite potrebe. Godišnje se izgubi ili baci 1,3 milijarde tona hrane što je oko 20 % proizvedene hrane. Svjetski dan hrane djeluje kao poticaj da se uključimo, smanjimo bacanje hrane i pomognemo osigurati prehranu za milijune. Obilježavanjem ovog dana nastoji se potaknuti stanovništvo na aktivno rješavanje problema.

Određena su dva osnovna cilja, a to su zaustavljanje gladi postizanjem sigurnosti hrane te promicanjem održive poljoprivrede.

Poboljšavanje kvalitete u prehrambenom lancu predstavlja najveći izazov današnjih generacija. Zbog želje za što većom ekonomskom dobiti kvaliteta hrane se smanjuje i taj trend je potrebno zaustaviti kroz povećanu kontrolu proizvođača hrane, distribucije i prodaje hrane kao, i nadzor te ispitivanja hrane u laboratorijima.

U obilježavanju ovog dana sudjeluje preko 150 zemalja diljem svijeta, koje putem raznih manifestacija, maratona, izložbi, koncerata, seminara i konferencija žele potaknuti rješavanje gladi u svijetu. Nastoje se provoditi razne akcije kako bi se smanjila stopa gladi u svijetu, a povećala kvaliteta prehrane. Aktivnosti Svjetskog dana hrane uključuju obrazovanje pojedinaca o načinima na koje mogu promijeniti jednostavne svakodnevne navike i odluke kako bi nešto promijenili.

KAKO OBILJEŽITI SVJETSKI DAN HRANE I SMANJITI BACANJE HRANE

- donirajte hranu
- podržite male obiteljske farme - kupujte lokalno i podržite obiteljska poljoprivredna gospodarstva
- isplanirajte obroke za cijeli tjedan, provjerite namirnice u hladnjaku i na policama, tek onda napravite popis za kupovinu
- provjeravajte datume roka trajanja i rotirajte namirnice u hladnjaku
- čuvajte hranu na pravilnoj temperaturi hladnjaka da bi održali svježinu namirnica
- poslužujte manje količine hrane
- iskoristite ostatke hrane za ručak ili večeru sljedeći dan ili ih zamrznite.

dr. sc. Zvonimira Medverec Knežević, dipl. ing.